

je bila kovana do 10. stoletja. Šele v sredini 14. stoletja se pojavijo v Bresciji, v Milanu, v Pasavi prve kovačnice za nožna rezila.

Mnogo prej nego v Evropi so kovali ogromne železne kose v Indiji. Še danes stoji znameniti železni steber pri indijskem mestu Delhi. Steber je dolg 7.25 m, ima v premeru 40 cm, tehta 6 tisoč kg in je iz 4. stoletja pr. Kr.

Že stari Grki so uporabljali pri gradbi streh železo. Znameniti kupoli cerkve sv. Marka v Benetkah (pozidana 1523) in nekoliko pozneje zgrajene kupole bazilike sv. Petra v Rimu sta prevlečeni na znotraj z železjem, ki ju drži skupaj in varuje razpada.

Najstarejše gradbe, pri katerih je železo prišlo posebno do veljave, so mostovi. Že Aleksander Veliki (356—323 pr. Kr.) bi naj bil zgradil preko reke Evirat v Mezopotamiji železen most. Najbrž gre v tem slučaju za lesen most na železnih verigah.

Prve fužine ali plavže zasledimo v 14. stoletju ob spodnjem delu nemške reke Ren. V sredini 15. stoletja je bilo tamkaj že 29 velikih peči, iz katerih so lili železo in jeklo.

Železna ogrodja za stavbe so začeli v velikem uporabljati predvsem v Sev. Ameriki. Leta 1883 je zgradil ameriški stavbenik Jenny prvi nebotačnik »Home Indurance Building«, kojega ogrodje je čisto železno.

In danes se dviga železno ogrodje najvišjega ameriškega nebotačnika 400 metrov visoko, radijo-oddajni stolpi dosega višino 200 m in lok železnega mosta preko reke Hudson v Njujorku je širok 1200 m brez vmesne opore.

V najbolj modernih stanovanjih vidimo danes pohoštvo iz jekla. Jekleno opremo uvajajo tudi v bolnice, šole in javna poslopja. Na Nemškem je že vse polno delavskih naselbin, kojih stanovanjske hiše so jeklene.

Mladina — naš up in naša bodočnost!

Franjo Tanjšek, št. Andraž pri Velenju.

Ko je ob koncu prejšnjega in vzniku sedanjega stoletja prostozidarstvo hotelo med naš narod zanesti nov svetovni in življenjski nazor, se je predvsem obrnilo na mladino. Zavedalo se je, da če se enkrat polasti mladine, mu bo delo lahko in bo lahko izvedlo svoje temne namene. Pa so se razbili vsi načrti prostozidarjev, ker naša mladina — zlasti kmečka — je bila vedno zvesta svojim načelom, cerkvi ter narodu. Niso je omajali še tako ljuti viharji, marveč je vedno trdno stala na braniku svojih načel. Iz takratne mladine so izšli poznejši naši voditelji, ki so vodili naš narod skozi najhujše boje in viharje do zmage in vstajenja. Kakor nekdanj, tako mora tudi sedaj naša

slovenska mladina postati ter ostati zvesta čuvarka svojih in narodnih pravic ter nositeljica močnega prosvetnega pokreta, ki naj gre do zadnjega obronka slovenske zemlje in do korenin slovenskega življa. In to sveto nalogo bo lahko vršila. Saj je naša mladina požrtvovalna in delavna; ona se ne ustraši nobenih še tako velikih zaprek, ona ne pozna puhlih fraz in brezplodnega sanjarjenja ter fantaziranja. Vedno in povsod se je izkazala, da je zmožna svojo nalogo dobro izvršiti. Zato ji moramo dati dela; zaposliti jo je treba pri naših gospodarskih organizacijah in kulturnih ustanovah. Dati ji je treba tudi vpliva na vodstvo, da sama odločuje ter nosi odgovornost. Tako se bo zlasti moška mladina usposobila za svoj nadaljnji življenjski poklic.

V organizacijah, kjer mladina deluje, je povsod bujno življenje, polno neugnane sveže sile ter mladostne moči. Tam se zbira in šolajo naši bodoči gospodarji, od tam bodo izšli ljudje, ki bodo lahko mnogo koristili občini, cerkvi in državi. Slovenska kmečka mladina bo slej ko prej pogumno hodila po poti, ki vodi do uresničenja njenih idealov, in ni je sile, ki bi jo ustavila na tej poti. Armada na-

Velikonočni darovi:

lepa knjiga, spominki, razni albumi, okraski za dom itd. velika izbira in poceni v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 5 in Kralja Petra trg 4.

ših vztrajnih in pogumnih kmečkih fantov bo premagala vsako še tako težko zapreko ter čvrsto stopala cilju nasproti. Mladina slovenska! V tebe zaupa tvoj narod. V tvojih rokah je usoda in bodočnost njegova. Od tebe pričakuje pomoči v težkih dneh. Odzovi se njegovim prošnji, vzdrami se ter napreduj na pot krščanske in narodne prosvete, da moreš enkrat izpolniti svojo dolžnost do naroda: dvigniti ga do boljše in veselejše bodočnosti!

Odbor Krščanske žeznske zveze za Maribor in okolico naznanja vsem članicam in članom, da društvo zopet deluje kakor poprej. V nedeljo dne 2. aprila ima zveza ob 6. uri zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi svojo velikonočno cerkveno pobožnost s skupnim sv. obhajilom.

Kamnica pri Mariboru. Tukajšnji cerkveni pevski zbor je na najlepši način proslavil materinski dan dne 25. marca t. l. Deklamacije naših fantov in nato mali prizor »Materina ljubezen dela čudeže«. In nato pa smo imeli skioptično predavanje s slikami »Lurški čudeži«, o katerih je govorila gđ. prof. Stupca. Nato so skupno zapeli z gđ. Stupco pesem, ki se vedno poje v Lurdu pri procesiji s svečicami: »Zvonovi zvonijo, prav milo pojo.« Kamničani so bili jako zadovoljni in so rekli, ta predavateljica pa še mora nas o priliki obiskati. Pa še eno veselo novico, g. urednik: Na materinski dan smo tudi imeli sprejem novih udov v tretji red sv. Frančiška.

Staritry pri Slovenjgradcu. Čisto tiho in neopaženo klije že nekaj časa sem v Starem trgu mlado življenje. Vzrastel je mlad prosvetno-dramatični pokret, ki s svojim mladim dramatičnim zborom, obstoječ iz samih kmečkih fantov in deklet, zadivlja s svojimi predstavami skoraj da celo Mislinjsko dolino. Celo

Samemu sebi je zapustil življensko zavarovalnico.

Velika ameriška zavarovalnica je postala žrtov goljufije, katero si je privoščil zakrknjeni samec, ki si je hotel prikrojiti večer svojega življenja prav ugodno ter udobno. Sicer so ga razkrinkali, a od zavarovalnega plena je ostalo le bore malo. Nek Šephart je bil nekoč prav imovit. Posedel je čedno hišo v San Franciscu. Ker je živel preveč potratno in se je ukvarjal povh še s špekulacijami, je skopnelo njegovo imetje prav kmalu. Ko je prišlo v Njujorku pred meseci do po celem svetu znanih bančnih polomov,

Pavel Keller:

12. nadaljevanje.

„Skrivnostni studenc“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Ema je plosnila z rokami.

»Srčkano! Ali je to res, ali pa je le izmišljeno?«

»Res je. V muzejih lahko vidiš taka gnezdeca, ki so jih našli v gozdovih in po vrtovih.«

»Srčkano! In zakaj dela ščinkavec tako?«

Karel je bil v zadregi.

»Pač zaradi — zaradi tega, da privabi samico.«

Zelo mu je bilo nerodno, da se je stvar obrnila na to stran.

Ema se je zasmejala.

»Da, da, zgradi si zlato hišico, nato pa reče svoji izvoljenki: pridi! Vzemi me! Kajti, glej, zelo bogat možiček sem!«

Sedaj se je zasmel tudi Karel. Na pomladanskem soncu pa je sedel ščinkavec v svoji

pisani praznični suknciji in pel veliko bolj na glas, kakor pa se ščinkavcu spodobi:

»Drugo leto,« je rekla Ema, »bom na cvetno nedeljo natrosila po parku konfeti.«

PRI STUDENCU.

V petek je sedela stara Golobovka pri Colnarjevem studencu. Bila je noč, po nebu je veter podil črne oblake. Ko je tako sedela in delala križe in druga skrivnostna znamenja nad svojimi bolnimi nogami, se ji je bližala postava. Stara žena je pridržala sapo. Previdno, boječje je prihajal proti studencu moški. Čepico si je bil potisnil globoko na oči, brado in usta je imel zavito z ruto. Golobovka se je skrila za drevje. Veter je pihal tako glasno, da ni bilo slišati njenih stopinj.

Moški je obstal pri studencu . . . se previdno ozrl . . . prisluhnil . . . se pripognil, napolnil z vodo steklenico, jo zamašil in jo skrnil pod plašč. Nato se je obrnil, da bi odšel.

»Stoj!«

»Kdo — kdo — kdo?«

vrsto lepo uspešnih dramatičnih predstav je spravil ta zbor na svoj oder, med temi tudi »Sleherika«, ki je na praznik Sv. Stefana bil vprizorjen ob nabito polni dvorani in v občo zadovoljnost in priznanje gledalcev. In končno je prišla na vrsto Vombergarjeva »Voda«, ki jo je zbor vprizoril v nedeljo dne 12. t. m. ter je s svojim dovršenim nastopom in sigurnostjo vseh igralcev žela splošno priznanje in pohvalo. Saj je mnogokateri, ko je odhajal po končani igri domov, dejal: »Res, takega užitka, kakor danes, pa že dolgo nisem imel in slično. Vloge so bile dobro naštudirane in dobro podane, tako da so se nekatere malenkosti, ki so se tuhtam opazile, lahko porazgubile. Kje neki so se vzeli ti igralsko tako talentirani in korajžni fantje in dekleta? se gotovo sprašuje vsak obiskovalec predstav. Začetek je že storjen. Samozavestno in ponosno naj bi objel kulturno-izobraževalni pokret in mladeniški-igralski ogenj Starotičanov vso okolico, vse večje kraje, mesta in trge. In ne bomo zapostavili več za drugimi, doslej mogoče agitnejšimi slovenskimi dolinami kot zaspanci z »mrzlega Pohorja«, ampak kot resni, delavni prosvetitelji vsega mislinjskega in pohorskega ljudstva, sedaj enkrat samo še v kulturnem, pozneje pa tudi v gospodarskem pogledu.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Prostovoljno gasilno društvo Selišči-Kupetinci priredi na veličnočni pondeljek dne 17. aprila t. l. v Pergerjevi dvorani zgodovinsko igro »Guzaj«. Podlaga igri je povest z istim naslovom, ki je izšla v »Slovenskem gospodarju«. Vabljeni vsi od daleč in blizu!

Vojnik. Tukajšnja Marijina kongregacija bo uprizorila v nedeljo dne 2. aprila v posojilniški dvorani igro »Sleherika«.

Vojnik. Težko je najti pravega prijatelja, a kdor ga najde, je našel zaklad. Taki prijatelji in prijateljice so dobra, lepe knjige. Vsako nedeljo jih lahko izposodite v župnijski knjižnici v kaplaniji po jutranji in deseti maši, pa še po večernicah. Poslužite se jih!

Stoletnica Čikage.

Ni še bilo govora o krizi in o brezposelnosti milijonov, ko so sklenili v severnoameriški Čikagi, da bodo pro-

slavili 100letnico ustanovitve mesta s svetovno razstavo. Z neomajanim zaupanjem v napredek je bil storjen sklep, da bo otvorjena svetovna čikaška razstava 1. junija 1933, točno ob 9. uri dop. dne. Med tem so se pa razmere temeljito spremenile. Povsod je zavladala pomanjkanje denarja, revščina ter brezposelnost. Pojavljajo se celo glasovi z zahtevo, naj bi se preložila čikaška razstava na boljše čase. Čikago samo pa noče ničesar čuti o kakšni spremembi prvotnih sklepov in načrtov. Ostane vse pri že objavljenem programu. Vrše se že vse predpriprave in na desetisoče delavcev je zaposlenih z gradnjo razstavnih dvoran.

Zadnjo čikaško razstavo leta 1893 je obiskalo 25 milijonov oseb; uspeh, ki je znatno pripomogel k razmahu in razvoju mesta. Se torej nikakor ne smemo čuditi, čim slabši so postali časi, tem bolj upa Čikago, da bo svetovna razstava krizo omilila in pripomogla k znatnemu izboljšanju sedanjih res žalostnih razmer. Tokrat računajo z obiskom 75 milijonov. Bodoča vstopnina se že uporablja za razstavne priprave. Razstavljalci so podpisali 20milijonsko posojilo, vlada Združenih držav je nakazala 2 milijona dolarjev kot podpo-

ro. Vodstvo razstave je izdalo za 10 milijonov dolarjev obveznic. Iz navedenih svot lahko tudi sklepamo na obseg razstave, katere se bo udeležilo 16 zunanjih držav. 30 držav ameriške unije je zasiguralo udeležbo. Vodstvo razstave ugotavlja že vnaprej, da bo druga tokratna čikaška svetovna razstava rekord.

280 najvažnejših ameriških industrijskih podjetij tekmuje za najboljše razstavne prostore. Pretežna večina razstavljalcev se noče zadovoljiti s stojnicami, ampak gradijo cele pavilijone. Vodilno avtomobilsko podjetje je že spravilo na razstavnih prostor celo tvornico za avtomobile, ker bo izdelovalo pred očmi posetnikov avtomobile. Druga avtomobilska tvrdka je izdala 500 tisoč dolarjev za svoj pavilijon.

Posebnost razstave bosta dva stolpa, ki bosta dosegla višino 180 m. Oddaljena bosta eden od drugega 600 m, zvezana bosta med seboj z močnimi žičnimi vrmi, v višini 175 m bodo vozili med obema stolpoma sem in tja z največjo brzino avtomobili.

Cela razstava bo pod vtisom nekaj čisto novega, česar še svet doslej ni videl.

Hoče. Tovarna postaja. Progovna sekcija v Mariboru je že začela graditi tir, ki bo vodil k skladišču. Vsled tega se prosijo interese, ki so obljubili dati les in denar, pa še niso do sedaj dali, da to čimprej storijo. Denar naj se izroči gg. Florjančiču ali Antonu Verniku ali Posojilnici v Hočah, les pa naj se zapelje na žago g. Potočnika v Spodnjih Hočah, ki ga reže brezplačno.

Hoče. V noči od 17. na 18. marec je preminul nenadoma v najlepši moški dobi 47 let Jožef Lobnik, posestnik, odbornik in član mnogih društev. Bil je kremenit in neupogljiv značaj,

zaveden katoličan. Ne bomo naštevati njegovih vrlin, ki so ga dičile, ne zaslug, ki si jih je stekel v velikem številu v svojem delovanju. Po ločitvi spoznavamo, kako bridka zguba nas je zadela, kakšna vrzel je nastala. Bil je odločen in vnet za vse dobro. K zemeljskemu počitku ga je spremljalo pet častitih duhovnikov in velika množica ljudstva. Poslovil se je od blagopokojnega v jedrnatih in vzvišenih besedah mnogoč. g. dekan Sagaj, pevci so pa zapeli v srce segajoče žalostinke. Jože Lobnik je bil iz narodno zavedne Lobnikove hiše v Orehovi vasi, kjer še živi čil njegov 74letni oče, ki je zvest naročnik »Slovenskega gospodarja« in drugih katoliških listov. Zapušča mnogoštevilno družino: vdovo z nepreskrbljenimi otroci. Častiti duhovščini, pevskemu zboru, požarni brambci, vsem znancem, prijateljem kakor vsakemu, ki

Moški se je zelo prestrašil.
»Kdo govori iz teme?«
»Meden, duh rajnice, duh umorjene hodi tukaj okrog studenca.«
»Jaz nikogar nisem umoril!«
»Lažeš! — Morilec!«
Tedaj je starka stopila izza drevja. Meden je hotel zbežati, toda glasen smeh je zadonel za njim.
»Bojazljivec beži pred staro Golobovko!«
In zopet se je posmehljivo zasmejala.
Moškemu se je ustavila noga.
»Počakaj, če ne, bodo naščuvali gosi za teboj, ti mevža!«

Žena je govorila tako glasno, da se je moški zbal, hrup privabi še ljudi iz hiše. Prišel je bliže. Ko je videl, da ima res opraviti le s staro Golobovko, ne pa s kakšno prikaznijo, se je spremenil. Nahrulil je starko: »Kaj pa kričiš? Česa pa sploh iščeš ti tukaj?«

»In česa išče Meden pri studencu? Haha, o polnoči! Ali iščeš plavalaso Katrico? Na pokopališču jo boš našel!«

»Kaj briga mene Katrica!«
»Mnogo! Vse te briga!«
»Ne govori tako na glas, pojdi z menoj na cesto!«
Starka je šla za njim.
Na cesti je rekla:
»Ali nisi utopil Katrice, ničvrednež ti?«
»Znora si! Nikoli nisem storil tega jaz! Pri Bogu lahko prisežem —«
»Prisezi rajši pri hudiču, z njim sta si večja znanca! Ti sam si bil Katrici vedno za petami, toda tvoja kriva usta in tvoje hudobne oči ji niso bile všeč, tudi tvoje noge ne, zaradi katerih te niso vzeli k vojakom.«

»Po ustih te bom oplazil, jezikavka ti hudobna!«
»Le kar! Jaz pa znam praskati. Ali ne slišiš, da nekdo žvižga po cesti?«
»Obrekljivka si, ničvredna!«
»Haha, jaz vem vse! Ali naj ti prerokujem iz kart, Meden? Katrica te ni marala, ker imaš kriva usta in črne zobe. Postavni Colnar ji je bil ljubši. In zato se ti je razlil žolč. Saj ti je bil

je začutil Shephart potrebo, da je nekoli-ko razmišljal o svoji bodočnosti. Sklenil je visoko življenjsko zavarovanje in je tudi pridno plačeval premije. Lepega dne pa se je zadelo staremu gospodu vendar le preneumno, da bodo postali deležni njegove velike zavarovalne šele po njegovi smrti — dediči. Zvišal je že obstoječo zavarovalnino na 100.000 dolarjev. Nato je napravil oporoko, v kateri je zapustil polico svojemu sorodniku, gotovemu Jacherju. G. Shephart je zatem legel v posteljo in je umrl. Vse je izteklo po načrtu. Domači zdravnik je izstavil potrdilo na sreč-

je blagopokojnega obiskal, tolažil v boleznih, mu lajšal bolečine, ga spremljal na poslednji poti, mu poklonil venec, vsem naj obilo poplača Bog. Dragi Jože, po trudapolnem življenjskem boju, po plodonosnem delovanju spavaj mirno in uživaj zasluženo plačilo. Ohranimo te v hvaležnem spominu v naših srcih!

Selnica ob Dravi. Letanji predpust nam ni prinesel nič kaj razveseljivega. Na vse sloje pritiska huda kriza, posebno na naš kmete. Vrh tega nas nadlegujejo razni prosjaki in postopači, tako da bi se ubogi kmet moral vedno držati za itak že prazni žep. Po običajni stari navadi se je na pustni torek zbralo celo krdele raznih pustolovcev, ki so povohali v vsako hišo. Nekateri so pridno kradli vse, kar jim je prišlo pod prste. Tako so pri nekem posestniku vdrli v shrambo za meso ter odnesli večjo množino mesa in klobas. S strahom gledamo v bodočnost, kaj bo, če se ta nadloga ne bo omejila.

Selnica ob Dravi. Dne 12. marca se je poslavljaj od svojih prijateljev po rani sv. maši s svojo gospo naš blagi g. Vogrič, posestnik na Slemenu. Šel je namreč v Ameriko. Vsak, ki se je od njega poslavljaj, je imel solzne oči. Gospa in gospod Vogrič sta izredno blagega srca ter sta veliko dobrega storila. Domači cerkveni pevski zbor pod vodstvom svojega spretnega g. organista jima je zapel par krasnih pesmic. Kličemo njima: Srečno pot in zopet na veselo svidenje!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Ker se precej dolgo nisem oglašil, vam bom pa danes bolj obširno razložil naše novice. — Predpust je minul in za njim tudi sneg. Dela imamo povsod dovolj, brezposelnost je minula na deželi! — Umrl je v Žikarcih 29letni posestnik Ernest Vogrin, kateri zapušča 4 majhne otroke. Rajni je bil priden, delaven in skrben, zato ga je tudi vse rado imelo. — Zgodil se je zločin v tej občini, ko je nezakonski oče zastupil z očetovo kislino pol leta staro dete. V Spodnji Koreni je umrl stari martinski grobar Jože Kajbič ravno na svoj rojstni dan. Naj počivajo vsi v miru! — Dne 10. marca zvečer ob 9. uri je izbruhnil ob 9. uri požar pri posestniku Josipu Štobar; pogorela je stanovanjska hiša in preša ter ves živč. Domači gasilci so ogenj omejili s pomočjo sosedov in gasilcev od Sv. Martina. Ako bi ne delali z

200 koledarčkov je še na razpolago!

Da povsem do zadnjega vse koledarje »Slov. gospodarja« spravimo ljudem v roke, oddajamo teh zadnjih 200 izvodov po polovični ceni:

Din 5.—

Pošljite v pismu znak za 5 Din, pa ga boste dobili. Naročila sprejema, dokler traja zaloga, Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

vso požrtvovalnostjo, bi zgorele še tri hiše in več gospodarskih poslopij. Zavarovano je bilo za malenkost. Ogenj je podtaknila hudobna roka požigalca, kateri je bil še isto noč aretiran in je zločin orožnikom priznal. Kam le plovemo v teh tako žalostnih časih? Mladina, rabi svoj razum, ravnaj se po vsem dobrem, moli in delaj, pa ne bomo imeli v enem tednu dveh tako žalostnih zločinov. Pokazalo se je pri tem požaru veliko poznanjkanje vode. Treba bo skopati po naših hribih več jam za vodo za slučaj nesreče, drugače so vse hrizgalne brez pomena. Naši gasilci se pripravljajo za igro »Guzaj«. Prav je tako, boljše več iger, pa manj veselje. Kdaj bo vprizoritev, bomo pravočasno sporočili. — Občina Korena je pričela z nadaljno gradnjo ceste; letos bodo zemeljska dela dokončana, potem pa da bi bila čimprej zidana in posuta z gramozom! V načrtu za veliko občino ostanejo vse 4 občine za veliko barbarško občino. Ljudem silno primanjkuje krme za živino. Precej sadijo pri nas mlada drevesa, pri katerih pa bodimo previdni; držimo se sadnega izbora: po dolinah sadimo Krivopecelj, Bojkovo jabolko in Baumanovo reneto, v hribih pa Kanadko in druge zlahtne sorte; bobovca pa ne preveč. Ravno je jako plodonosna sorta, ker pravijo, da na trgu nima bodočnosti.

Spodnja Sv. Kungota. Tukaj je umrla v najlepši dekliški dobi Marijina družbenica Ma-

rija Majhen. Vzgladni Marijini hčerki svetila večna luč, staršem in preostalim naše sožalje! Zahvala vsem, ki so spremlili rajno na zadnji poti!

Star trg pri Slovenjgradcu. Smrt agilnega gospodarskega in prosvetnega delavca. Žalostno so doneli starotrški zvonovi 18. marca popoldne. Globoko, skoraj neozdravljivo rano je zasekala usoda v vse kmetijsko-gospodarsko življenje slovenjgraške, na agilnih gospodarskih močeh doslej še revne okolice. Umrl je član gasilnega društva, Kmetijskega bralnega društva, tajnik Živinorejske zadruge in drugih strokovnih organizacij ter najodločnejši in najrazumnejši pobornik kmetijskih gospodarskih potreb, v občini Stari trg. V soboto dne 18. marca smo ga položili k večnemu počitku. Spremljali so ga pevci, ki so mu zapeli za slovo dve žalostinki, zastopniki obrtnikov, kmetijskih gospodarskih organizacij in četa gasilcev ter prosvetnih društev. Še nedavno je obiskal z velikim zanimanjem in veseljem živinorejski tečaj na vinarski šoli v Mariboru, od katerega si je obetal ves slovenjgraški okoliš najboljših gospodarskih uspehov. Toda kruta smrt je nam prekrizala vse načrte in je povzročila z odhodom drugega nam tajnika in društvenega delavca g. Vodovnika, po domače Lužnika, v našem gospodarskem življenju skoraj nepopravljivo vrzel. Neopozabno bo njegovo ime zapisano v vseh naših mladih organizacijah, kakor bo pokojni tudi nam ostal nepozaben kot dober gospodar, prijatelj in družabnik. Bog mu daj večni mir, preostalim pa iskreno sožalje!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Prebridka izguba je zadela Ketiševo družino v Oseku. Umrla je družini predobra mati Ljudmila, ki je bila svojemu možu zvesta tovarišica na življenjski poti, otrokom preskrbna mati ter vsem sosedom in faranom prekrasen vzgled verskega življenja. Veličasten pogreb, ki ga je vodil njen brat preč. p. Liberat, frančiškan v Enzersdorfu na Avstrijskem, je pokazal, kako je bila pokojna priljubljena in spoštovana. Naj uživa rajski mir nad zvezdami, njenega toliko preizkušenega moža in otroke pa naj tolaži nebeški Oče! Zapustili so nas zadnji čas še Marija Lasbacher in Vinko Zorman s trga ter Franc Stopar iz Zgornje Senarske. Naj počivajo v miru!

no kap in vršil se je v San Francisco mnogoštevilno obiskani pogreb. Kmalu po opravljenem sedmini se je oglašil pri zavarovalnici dedič Zacher, prejel 100.000 dolarjev in je izginil. Zavarovalnici se niti sanjalo ni, da se je podal presrečni Zacher v bližino Čikage, kjer ga je že nestrno pričakoval v podeželski hišici — »rajni« Shephart. Zavarovalnina je bilo dovolj za dva in precej časa je užival živi mrlič težke sadove visokega zavarovanja. Goljufija se je bila posrečila v polni meri, ker je igral pod skupno odejo tudi hišni zdravnik. Proti odkodničini je naročil

Colnar že Ano vzela izpred nosa. Ali se nisi bil listi dan, ko se je Colnar oženil, obesil? Škoda, da so ti prerezali vrvi!

»Pobil te bom kakor psa!«

»Le daj, umor več ali manj, to tebi tako nič ni.«

Nenadoma je sovražno začela grdo vreščati.

»Ali nimaš tudi moje nesrečne Lenčke na vesti, stekli pes ti?«

»Sama je skočila v vodo!«

»Seveda, potem ko si jo ti zapeljal in si v svoji sramoti ni vedela več pomagati. O, ti živi hudič!«

»Ne kriči tako! Nekdo prihaja po cesti! MIMO gostilne žvižga.«

»Naj ti žvižga v ušesa, kakor ti bo tisoč hudičev žvižgalo v ušesa, ko prideš v pekel!«

»Ne čvekaj, prismojena coprnica! Nočni čuvaj prihaja!«

»Naj prihaja! Porečem mu, da sem tvoja nova ljubica, ki hodiš ponoči z njo okoli.«

»Kača ostudna! Bliže prihaja!«

»Prav! Jutri vsem ljudem povem, da sem nalletela na Medena v Colnarjevem vrtu.«

»Tega ne storiš! Čuvaj bo takoj tu! Na — tu imaš deset dinarjev! Skrij se čuvaju, molči!«

Hitro je izginil na svoje dvorišče. Golobovka se je smejala in ogledovala denar. Nalašč je pričakala čuvaja. Ta se je začudil.

»Golobovka, ob tej pozni uri pa še na cesti? In z revmatizmom? Kaj pa delate še tukaj?«

»Tiho!« je rekla starka. »Vsak ne sme vedeti tega. Ljubavno razmerje imam sedaj z Medenom. Ravno kar sva bila na izprehodu. Pogledajte, deset dinarjev mi je dal. Pravkar je odšel domov. Ni hotel, da bi ga vi videli; je zelo sramežljiv.«

Čuvaj ni vedel, kaj naj reče. Veter je nenadoma potihnil, oblaki so se raztrgali, na nebu je zasijala polna luna.

»Kaj naj pomeni vse to?« je vprašal čuvaj.

»Nič drugega,« je odgovorila starka. »Denar mi je pravkar dal Meden. To lahko verjamete. Toda jaz denarja nočem. — Ali ne greste vsako popoldne k uradnemu predstojniku?«

Sv. Anton v Slov. goricah. Z veseljem smo pričakovali sv. misijona, ki smo ga prvi postni teden obhajali. Veliko je bilo naše veselje, ko smo prvi dan sv. misijona zopet zagledali v naši sredini našega g. kaplana. Ko je nas po dolgih šestih tednih izpred oltarja s solznimi očmi pozdravil, rekoč, da iz srca odpušča vsem svojim nasprotnikom, je zahtela natlačeno polna cerkev. Kako so se sv. misijona pridno udeleževali mladi in stari, sosedi in domačini, pričajo sv. obhajila, katerih se je razdelilo okoli 5400. Ob sklepu sv. misijona se je cela župnija slovesno posvetila Jezusovemu presv. Srcu, katero naj da svoj sv. blagoslov, da bi naš sv. misijon obrodil stoterni sad, Vsem č. gg. misijonarjem pa kličemo: Bog plati! Omeniti moram še to, da smo ravno med sv. misijonom imeli štiri mrliče. Prvi je bil Franc Hvalič iz Andrenc, ki je moral v najlepši moški dobi zapustiti žalujočo ženo, staro mater in petero nedoraslih otročičev. Njemu je sledil nedolžni angelček, petletna deklica Micika Vogrin iz Brengove, tretja je bila vzorna Marijina družbenica Mimika Vrlič iz Andrenc in četrta skrbna in delavna stara ženica Ana Ostrc iz Brengove. Par dni po sv. misijonu pa je spremljala šolska mladiča s prvimi pomladanskimi cveticami na sadnji poti pridno učenko 4. razreda Roziko Rantaša iz Brengove. Večni mir in pokoj vsem!

Velika Nedelja. Na Runeču pri Veliki Nedelji je dne 21. marca umrl Lovrenc Mlakar, star 73 let. Pokojni je bil vzor oče, skrben in varčen ter znan daleč na okrog. Pogreb pokojnika je bil v četrtek dne 23. III. na farno pokopališče k Veliki Nedelji.

Kobelj na Pohorju. Meseca februarja je legel k zadnjemu počitku sin vdove posestnice Julijane Oblonšek. Ob odprtem grobu so bile govorne ganljive besede. Sledila je nagrobna »Vigred«, katero so zapeli naši vrli fantje cerkvenega pevskega zbora.

Čadram. Glasi naših zvonov so nas močno presnetili z naznanitvijo, da je naš blagi in vrli сосед Jožef Kmetec, posestnik v Malahorni, po kratki in mučni bolezni v starosti 70 let mirno v Gospodu zaspal. Bil je v svojem gospodarstvu zelo napreden, dober mož ženi in oče že polnoletnim otrokom. Fredno so njegovo truplo odnesli od domače hiše, se je s

Amerikanci v šoli za varenje piva.

prisrčnimi besedami posloval od njega njegov sorodnik Janez Potočnik iz Brezja. Moški pevski zbor iz Čadrama mu je pri hiši kakor tudi ob njegovem grobu zapel ganljive žalostinke. V miru naj počiva blagi mož, ostalim pa naše sožalje!

Trnovlje pri Celju. Božja dekla smrt tudi pri nas kosi ne glede na to, ali si star ali si mlad. Preminul je po dolgi mučni bolezni v celjski javni bolnici dne 13. marca v najlepših letih Franc Žvižaj, star komaj 27 let. Rajni je bil vnet za vsako dobro stvar, dolgo vrsto let je deloval pri tukajšnjem Prosvetnem društvu. Tudi kot dobri igralec je nastopal ter je še igral pri zadnji igri »Guzaj«. Ni te več med nami, dragi Franček, preselil si se od nas v svoj večni dom. Ženi in rodbini naše iskreno sožalje!

Šmarje pri Jelšah. Naše mnogoštevilne Jožeke in Jožice, Zepeke in Pepce, smo predolgo obhajali. Zato sem zamudil poročilo, kako nameravamo tudi letoš svoj »materinski praznik« dne 25. t. m. obhajati. Rad bi bil opozoril na govor našega g. kaplana Rančigaja

o naših dobrih, skrbnih, požrtvovalnih in odločno narodno-krščanskih mamicah. Tudi sem nameraval vabiti k za tako proslavo najbolj primerni igri »Prisegam«, katero so naša dekleta že lansko jesen tako lepo in neprisljano vprizorila, kakor pač malokje drugod. No, pa nič ne de, obhajali smo ta praznik v nabito polni dvorani in s prisrčnim nagovorom in lepo uspelo vprizoritvijo svojim nesebičnim mamicam priredili prijetne urice razvedrila in dokazov svoje ljubezni in hvaležnosti. Bog nam jih ohrani! — Do sedaj že štejemo letos 21 mrličev, pa šele 19 krstov, in med temi tudi krst drugega sinčka našega cerkovnika. — Z lepo pisanko se bo ob veličnočnih praznikih pohvalila naša romarska cerkev sv. Roka, ker ji je dobro predstojništvo preskrbelo vse nanovo posrebrene svečnike. Je bilo že res-treba.

Kostrivnica. Predpustni čas je za nami. Letošnji je bil dolg, za izbiro ženinov in nevest je bilo dovolj časa; zato so se tudi precej ženili, pri nas smo imeli kar 10 ženitev. Bog daj vsem obilo svojega blagoslova v novem stanu!

»Popoldne ob treh, ko je uradna ura.«

»No, nesite ta denar uradnemu predstojniku! Za zastavo dekliške zveze nabirajo, pa naj bo zanjo. Toda na nabiralni poli mora biti zapisano: »Daroval gospod Meden po gospé Golobovi!«

Čuvaj je strogo pogledal ženi v obraz, ki se je muzal v mesečini.

»Upam, da se ne mislite norčevati iz nas, ki smo predpostavljena oblast?«

»Kaj še! Tega bi si ne predrznila.«

»Stari Malič nas je vlekel za nos, Malič, ki je večkrat zaprt radi beračenja in kakšne majhne tatvine. Pa pride v pisarno k predstojniku in pravi, da bo tudi on podpisal dvajset dinarjev za zastavo dekliške zveze. Ko mu predstojnik ugovarja, da pač nima dvajset dinarjev, pravi Malič: »Ne, ne, plačal tako ne bom; toda odsedel jih bom.«

Golobovka se je glasno zasmejala.

»Dobro je napravil! Ta uganja burke še z uradnim predstojnikom. Toda jaz jih ne bom odsedela. Plačam takoj.«

Čuvaj je končno le vzel denar.

Golobovka se je hehetala sama pri sebi, zavela s ceste in zlezla v svoje gnezdo.

Tri kilometre od vasi je bobnel brzi vlak skozi noč.

Utrujen človek iz velemesta je sedel pri oknu in gledal v noč; zagledal je v mesečini počivajočo vas in rekel svoji ženi:

»Poglej to vas, kako mirno spi! Oh, presrečni ljudje! Nič jih ne vznemirja, ne poznajo strasti, ne duševnih stisk, ne kesanja, ne hrepenjenja, ne načrtov, ki razdirajo možgane, in tudi denarnih skrbi nimajo. Oh, presrečni vaščani!

Kmetje v stiski.

Povojno gorjé je kakor slana padlo na vse: najhuje pa je bilo prizadeto kmetijstvo.

Kar je bil graščak pripovedoval mlademu Karlu Colnarju o stiski na kmetih, je bila žalostna resnica. Pač je ležala stara, zvesta zemljarednica še tu, toda kmetom je ostalo za njihovo delo samo najpotrebnejše, veselega pa prav čisto nič.

Dalje sledi.

zdravnik iz bolnice mrtveca revnega stanu in tega so zagreblili slovesno na ime goljufa. Med pogrebi je bil celo sam Shephart, ki si je skrtil obraz za očala. Radi blebetavosti udeležencev je bila zadeva razkrinkana in trojico goljufov so zaprli.

V krčmi

Mestni gospodič stopi v neko kmetjsko krčmo, kjer je bilo vse polno muh. Nevoljen reče krčmarju: »Dajte lačnim muham vendar tudi kaj jesti!«

»Hitro jim prinesem«, reče krčmar, »le ukažite prej muham, da naj sedejo.«

==